

cia desdenyen els indicis dels lingüistes, a desgrat del penediment que per no haver-ho fet han testimoniat arqueòlegs i prehistoriadors de la talla de Bosch Gimpera i Mascaró Passarius; probt. seguiran menyspreant-ho fins que ja no visqui el desxifrador dels ploms sorotàptics, ai de nosaltres, científics catalans! i fins que els paletes urbanitzadors hagin picolat les lloses o els empresaris àvids de cobrar l'aplanament dels desmunts (cas del Papiol (5)

*EL PAPIOL 1)* poble del Baix Llobregat, uns 5 k. al NO. de St. Feliu i altres tants de Martorell, situat dalt d'un conspicu turó, damunt i a l'esq. del Llobregat sempre hi ha predominat l'ús amb article *al papiol*, com observava Casac. 1920, amb gent de tots els pobles circumdants. Ho detalla amb molts testimonis vells una nota del Sr. Jaume Bot i Arenas (en *Serra d'Or*, febr. 1974, 169 dels arx. parroquials « Santa Eulàlia del Papiol »).

*MENCIONS ANT.* 1192: *Papiol* (Mas., *N.H.Bna.* vi, 74); 1359: « Castell des *Papiol* » (*CoDoACA* xii, 14); 1601: « lo temporal --- devés Sant Colgat, senyaladament *al Papiol* » (J. Pujades, *Dietari* I, 169). Crec que és també a aquest que es refereix « lo castell den *Papiol* », informació del Dietari de la Generalitat a. 1448, referent a un moviment sísmic (Fontserè-Iglésies, *Recopil.Sism.* 206), on hi deu haver dissimilació de les *l-l* en *del Papiol*. Si bé ja hi ha *Pap-* amb la *o* dissimilada en *a* a la majoria de les mencions ant., tanmateix *Popiol* a. 1081 en el nom (5).

2) *El Papiol*, nom d'un turó isolat en el terme d'Olèrdola, 1935 tot aquell terme, ple de sepultures prehistòriques (ibèriques o ...?).

*MENCIONS ANT.* 991: « in cacumine q.d. *Papiolo* », citat junt amb noms de la rodalia d'Olèrdola, Viladellops, Olivella i Canyelles (MiretS., *Templ.* 32), mal llegit *Papido*.

3) *El Papiol* a l'Arboçar, te. Avinyonet del Penedès.

4) *Id.* en el te. de Vilanova i la Geltrú. Ja 992: « in termine de *Canellas* --- in cacumine moncio que dicunt *Papiolo* » (*Cart.* St. Cugat I, 233).

5) *El Papiol*, nom avui reemplaçat per *El Papiolet* per distingir-lo del Papiol (1) més conegut, poblet agregat a Sant Jaume dels Domenys.

*MENCIONS ANT.* 1045: *Cart.* St. Cugat II, 245; 1081: «evacuamus --- ad eccl. Sti. Valentini prope *Mal Vicino* ['Bellvei'] ---in presencia G.B. de Odena et Guilelm Bernardi de *Popiol* --- in com. Bna., infra te. Chastrum Vitis ---» (Arx. Solsona). 1198: « Bernardus *Papiol* de Celma » (*Cart.* Poblet, p.159); 1192: Sig. «Petri de *Papiol* » (*Cart.* St. Cug. supra); Encara que Pau Vila sospitava que el (5) vingués del NP d'uns masovers establerts allà, perquè allí avui no es veu el turó característic dels altres, la documentació citada prova que és NL arrelat allí des d'antic, i el turó deu haver estat aplanat per la construc-

ció de carreteres: car de fet en temps de Madoz estava «situado en una loma».

6) Nom que avui sembla oblidat, en el Vallès, prop de Castellar o de Sentmenat: 1192: « p o d i o quem dicunt *Papiol* » (*Cart.* St. Cugat III, 325).

Les dades antigues següents es refereixen també a un dels anteriors, no es veu clar si el (3) o el (4), més aviat que als (1) o als altres. 1107: « Penedès --- en lo lloc de Cantallops --- de Castellet in loc q. dicunt *Papiol* » (MiretS., *Templ.*, p.37); 1158: cit. junt amb *Durfort* (MiretS, *o.c.*, p.224); 1206: « castro de *Papiol* » (*BABL* III, 380).

I noms de barons. 1045: Petrus de *Papiol* (Mas *N.H.Bna.* v, 82); 1131: «Raimundi de *Papiol* » (*Cart.* St. Cu. III, 103); 1181: «Bernad des *Papiol* » (ibid. III, 283); 1194: *B. de Papiolo* » (*Cart.* Poblet, p.171); 1273 i 1277: «Raimundo Dez *Papiol*, cavaller a les ordres de Jaume I (*Itin.* 487) i de Pere el Gran (Soldevila *Pere el G.* I, 2a. 94)

POP, castell antic que ha donat nom a una vall o comarqueta de l'interior del Migjorn valencià. *AlcM* diu erròniament que és de la vall del riu Girona, millor en situar-hi els pobles de Benigembla, Murla, Parcent i Castell de Castells, perquè no són a la vall del Girona sinó a la del riu Gorgos o Xaló. El malentès deu venir de S Siv., en dir que aquell castell era «cap a Laguar» (localització només aproximada). En el nivell popular avui és nom oblidat.

Es pot sospitar que sigui les ruïnes que *IGC* anomena «Castellet» i com a vèrtex de triangulació, *Castell d'Aixa* (al quadrifini d'Alcanalí amb Xaló, Pedreguer i Líber, 41x45'), cert que el nom no sortí en les meves enq. de 1963 en aquests pobles ni preguntat directament, el nom no era conegut en la del darrer (xxxiv, 83.5). Oblidat del tot no ho està (encara que no el veig en *GGRV*, *Alac.*), car M.Gadea el cita entre els castellets de moros mig arruinats de la prov. d'Alacant » (*T. del Xè* III, 25); i el meu informant de Parcent, home d'uns 40 anys, molt informat m'advertí: «ací és la vall del *Póp*», explicant que anava des de Xàbia fins a Alcoi, però reconeixent que els vells del poble no ho sabien. El que és ben segur és que és errònia la confusió que alguns hi han fet amb *Polop*, que ja és força més al Sud; en el doc. de 1257 *Polop* va citat després de *Pop*, *Xaló* etc. Chabàs en precisa l'extensió «castillo que hay en Laguar y se extiende por Murla, Parcent, Benigembla y los pueblos por donde passa el Xaló» (*Arch.* iv, 233).

En la doc. antiga tenim el nom molt ben comprovat. 1244: Alazrac era el senyor moro dels castells d'Alcalà de la Jovada, *Pop*, Tàrbena i altres a. 1244 (*El Arch.* iv, 280a). En va ser encarregat En Carroç de Rebollet, home de confiança de Jaume I i, com explica complidament Chabàs, *El Arch.* II, 35, comprovem en els docs. 1257: «tradimus vobis --- in